



TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 19266
Tarih : 30.07.2026

- 47460

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Onur DÜŞÜNMEZ
Hakkari Milletvekili

Hakkari ili ve ilçeleri (Yüksekova, Şemdinli, Derecik, Çukurca), Bitlis-Zagros Sütür Zonu ile Şemdinli-Yüksekova aktif fay hatlarının üzerinde yer alan ve uzmanların 7.0 ve üzeri büyüklükte yıkıcı bir deprem üretebileceği uyarısında bulunduğu birinci derece yüksek riskli deprem bölgesidir. Yerbilimcilerin ve TMMOB yetkililerinin defalarca dile getirdiği üzere, bölgenin tektonik yapısı ve Yüksekova gibi ilçelerdeki zayıf alüvyon zemin koşulları büyük bir afet riskini beraberinde getirmektedir.

Tüm bu sismik tehlikelere ve jeolojik uyarılara rağmen, Hakkari genelinde yapı stoğunun mevcut durumuna ilişkin kapsamlı bir envanter çalışması yapılmamış, mikro bölgeleme etütleri tamamlanmamış ve kentin dirençli hale getirilmesi için kamu eliyle somut bir dönüşüm hamlesi başlatılmamıştır. İmar aflarıyla ruhsatlandırılan denetimsiz yapılar, kent merkezindeki yüksek katlı kaçak ya da standart dışı binalar ve hatta en basit kamu temel kazılarında bile yaşanan zemin kaymaları ve bina tahliyeleri, kentin yapısal kırılganlığını gözler önüne sermektedir.

Ayrıca kente ulaşımın tek bir hat üzerinden sağlanıyor olması, heyelan ve deprem anında kentin tamamen dış dünyayla bağının kesilerek kaderine terk edilmesi riskini doğurmaktadır. Anayasa ile güvence altına alınan yaşam hakkı, güvenli barınma hakkı ve kamusal hizmetlerde adalet ilkeleri doğrultusunda; Hakkari halkının deprem karşısında göz göre göre afet tehlikesiyle baş başa bırakılması, merkezi yönetimin bölgeye yönelik ihmal ve ayrımcı kent politikalarının açık bir göstergesidir. Bölge insanının yaşamını doğrudan tehdit eden bu ihmaller zincirine son verilmesi ve Hakkari'nin acilen "deprem dirençli kent" konseptiyle yeniden ele alınması elzemdir.

Bu bağlamda;

1. Hakkari ili ve ilçelerinde mevcut yapı stoğunun deprem dayanıklılık durumunu belirlemeye yönelik Bakanlığınız tarafından bugüne kadar yapılmış resmi bir bina envanteri ve risk tarama çalışması bulunmakta mıdır? Varsa sonuçları nelerdir?
2. Yerbilimcilerin 7.0 üzeri deprem uyarısı yaptığı Hakkari genelinde, kaç bina "yüksek riskli / ağır hasar alabilir" kategorisindedir? Bu binaların kaç tanesi kamusal binalardan oluşmaktadır?
3. Kent genelinde binaların zemin yapısını ve yerleşime uygunluk durumunu belirleyen mikro bölgeleme etüt çalışmaları tamamlanmış mıdır? Tamamlanmadıysa gerekçesi nedir?
4. Hakkari ve ilçelerinde geçmiş dönemlerde çıkarılan İmar Affı/İmar Barışı düzenlemelerinden yararlanan yapı sayısı kaçtır? Bu yapıların deprem güvenlik denetimleri yapılmış mıdır?
5. Hakkari kent merkezine tek ulaşım noktası olan Depin Köprüsü ve bağlantılı tek ana yolun olası bir deprem veya heyelan anında kapanma riskine karşı bakanlığınızın ve AFAD'ın alternatif bir ulaşım ve lojistik acil eylem planı var mıdır?
6. Bölgesel eşitsizlikleri derinleştiren kamu yatırımı politikaları yerine, Hakkari'nin ve bölge illerinin acilen "Deprem Dirençli Kentler" kapsamına alınması ve yapı stoğunun kamu bütçesiyle ücretsiz/sosyal dönüşüm ilkesiyle yenilenmesi için başlatılan bir eylem planı bulunmakta mıdır?